

Дело C-922/19

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

17 декември 2019 г.

Запитваща юрисдикция:

Hoge Raad der Nederlanden (Нидерландия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

13 декември 2019 г.

Жалбоподател в касационното производство:

Stichting Waternet

Ответник:

MG

Предмет на главното производство

Главното производство се отнася до спор между Stichting Waternet (наричано по-нататък „Waternet“) — доставчик на питейна вода, и MG — физическо лице, което се е преместило, по въпроса дали доставката на питейна вода от Waternet представлява непоръчана доставка и при утвърдителен отговор, дали в тази хипотеза следва, че за MG не е възникнало задължение за плащане.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Настоящото преюдициално запитване на основание член 267 ДФЕС се отнася, на първо място, до тълкуването на член 9 от Директива 97/7/ЕО и на член 27 от Директива 2011/83/ЕС във връзка с член 5, параграф 5 от Директива 2005/29/ЕО и точка 29 от приложение I към последната директива, и по-специално до тълкуването на понятието „непоръчана доставка (на питейна вода)“. Подобна доставка обаче представлява забранена нелоялна търговска практика. На второ място, поставя се

въпросът дали посочените по-горе разпоредби от директиви допускат да се приеме, че е бил сключен договор.

Преюдициални въпроси

1. Следва ли член 9 от Директивата за договорите от разстояние и член 27 от Директивата за правата на потребителите във връзка с член 5, параграф 5 от Директивата за нелоялните търговски практики и точка 29 от приложение I към последната директива да се тълкуват в смисъл, че е налице непоръчана доставка на питейна вода по смисъла на тези разпоредби, когато търговската практика на доставчика на питейна вода се състои в следното:

(i) По силата на закона доставчикът на питейна вода а) има изключителна компетентност и задължение за доставката на питейна вода чрез тръби в определената му водоснабдителна зона, както и б) е длъжен да направи оферта на поискалите това лица за присъединяване към мрежата на общественото снабдяване с питейна вода и за доставката на питейна вода;

(ii) доставчикът на питейна вода запазва връзката на жилището на потребителя с мрежата на общественото снабдяване с питейна вода, както е съществувала преди настаняването на потребителя в жилището, при което тръбите в жилището на потребителя са под налягане и потребителят може чрез активно и съзнателно действие, състоящо се в завъртане на крана на чешма или аналогично на него действие, евентуално да черпи питейна вода, дори и след като е съобщил, че не желае да сключи договор за доставката на питейна вода, и

(iii) доставчикът на питейна вода фактурира разходите, доколкото с активно и съзнателно действие потребителят действително е черпил питейна вода, като прилаганите тарифи са разходоориентирани, прозрачни и недискриминационни, което се контролира от публичните органи?

2. Допускат ли член 9 от Директивата за договорите от разстояние и член 27 от Директивата за правата на потребителите във връзка с член 5, параграф 5 от Директивата за нелоялните търговски практики и точка 29 от приложение I към последната директива да се приеме, че между доставчика на питейна вода и потребителя е сключен договор за доставка на питейна вода, когато (i) потребителят знае — както и нидерландският среден потребител — че доставката на питейна вода е свързана с разходи, (ii) при все това потребителят системно ползва питейна вода за дълъг период, (iii) потребителят продължава да ползва вода и след като е получил от доставчика на питейна вода приветствено писмо за добре дошъл, сметки и покани за доброволно изпълнение и (iv) след постановяване на съдебно разрешение за прекратяване на връзката на жилището с мрежата за доставка на питейна вода потребителят заявява, че все пак иска договор с доставчика на питейна вода?

Посочени разпоредби от правото на Съюза

Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1997 година относно защитата на потребителя по отношение на договорите от разстояние: съображение 16, членове 9 и 14

Директива 2005/29/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“): съображения 6, 7 и 17; членове 5-9 и 15, приложение I, точка 29

Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета: съображение 60; членове 3, 4 и 27

Посочени разпоредби от националното право

Burgerlijk Wetboek (Граждански кодекс, наричан по-нататък „BW“): член 7: 7, параграф 2 (стар), член 7: 7, параграф 2 (нов)

Wet van 18 juli 2009 г., houdende nieuwe betrekking tot de productie en Distributie van Drinkwater en organisatie van de openwatervoorziening (Закон от 18 юли 2009 г. за въвеждане на нови правила относно производството и разпространението на питейна вода и организацията на общественото снабдяване с питейна вода [Закон за питейната вода]): Членове 1, 3, 4, 5, 8, 9 и 10—13

Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, van 17 april 2012 г., nr. IENM/BSK-2012/14677, houdende regels met betrekking tot het afsluiten van Grokwater (Наредба № IENM/BSK-2012/14677 на държавния секретар по инфраструктурата и околната среда от 17 април 2012 г. за въвеждане на разпоредби относно преустановяване на снабдяването на малките потребители с питейна вода [Наредба за въвеждане на политика за прекъсване на питейната вода при малките потребители]): членове 2, 3, 4 и 6

Besluit van 23 mei 2011, houdende bepalingen inzake de productie en Distributie van Drinkwater en organisatie van de openwatervoorziening (Наредба от 23 май 2011 г. за въвеждане на разпоредби относно производството и разпространението на питейна вода и организацията на общественото снабдяване с питейна вода [Наредба за питейната вода])

Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu van 14 юни 2011 г., nr. BJZ2011046947 houdende nae regels met betrekking tot engrandboteninzake de voorziening van Drinkwater, warm tapwater en huishoudwater (Правилник № BJZ2011046947 на държавния секретар по инфраструктурата и околната среда от 14 юни 2011 г. за определяне на подробни правила за прилагане във връзка с някои аспекти на снабдяването с питейна и топла вода и вода за домакински цели [Правилник за питейната вода])

Кратко представяне на фактите и на главното производство

- 1 На практика при преместването на потребител в Нидерландия връзката на жилището с мрежата за снабдяване с питейна вода не се прекъсва (пряко), дори и когато изнасящото се лице е прекратило договора си с доставчика на питейна вода, а нанасящото се лице (все още) не е сключило договор с този доставчик. Тази практика произтича по-специално от законовото задължение на доставчика на питейна вода да следва политика, насочена към това да се избягва положение, при което потребителите нямат връзка с мрежата за общественото снабдяване на питейна вода.
- 2 От септември 2012 г. MG живее в жилище в Амстердам (наричано по-нататък „жилището“). При настаняването си в него той не се регистрира като нов обитател във Waternet — предприятие, което по силата на Закона за питейната вода има изключителна компетентност за доставката на питейна вода чрез тръби в община Амстердам, а предходният обитател не се отрегистрира към този момент. Waternet доставя питейна вода на този адрес.
- 3 Фактурите за доставка на питейна вода за периода до 1 януари 2014 г. са платени от предишния обитател на жилището.
- 4 На 12 ноември 2014 г. Waternet изпраща на MG т.нар. приветствено писмо.
- 5 Считано от 18 ноември 2014 г., Waternet изпраща на MG фактури за доставката на питейна вода за периода от 1 януари 2014 г.
- 6 MG не плаща изпратените от Waternet фактури за периода от 1 януари 2014 г. до 18 ноември 2016 г.
- 7 Waternet сезира Kantonrechter te Amsterdam с иск срещу MG, с който претендира главно заплащане на доставената питейна вода. С решение от 4 ноември 2016 г. Kantonrechter отхвърля този иск.
- 8 Waternet обжалва посоченото решение пред Gerechtshof Amsterdam. То иска да се отмени решението от 4 ноември 2016 г. и да се осъди MG да заплати сумата от 283,79 EUR заедно със законната лихва и разноските по събирането за потреблението на вода за периода от 1 януари 2014 г. до 18 ноември 2016 г. С решение от 10 април 2018 г. Gerechtshof te Amsterdam потвърждава споменатото решение.

- 9 Поради това Waternet подава касационна жалба до Hoge Raad der Nederlanden (наричан по-нататък „запитващата юрисдикция“).

Основни доводи на страните в главното производство

- 10 MG поддържа по същество, че не е сключвал договор с Waternet и че последното го е снабдявало с питейна вода, въпреки че той не е поискал това.
- 11 Waternet посочва, на първо място, че Gerechtshof te Amsterdam е застъпил погрешно правно становище относно понятието „непоръчана доставка“ по смисъла на член 7: 7, параграф 2 (нов) от BW. Според него не е налице „непоръчана доставка“, когато потребителят, за когото следва да се приеме, че има нужда от вода за собственото си жилище, сам решил да черпи от водата, възползвайки се от законовото задължение за свързване и доставка на доставчика на вода. Това важало обаче за Нидерландия, където доставчикът на вода извършвал дейност като монополист на пазар с регулирани тарифи и при липса на пазарни сили, поради което по принцип не можело да има агресивни търговски практики. Освен това било от значение, че доставчикът на вода нямал реална възможност да попречи на ползването на водата. В допълнение член 7: 7, параграф 2 (стар) от BW не се прилагал за доставката на питейна вода и допускал възникването на договор въз основа на потреблението на питейна вода.
- 12 На второ място, Waternet твърди, че Gerechtshof te Amsterdam неправилно е приел, че между Waternet и MG не бил възникнал никакъв договор. Gerechtshof te Amsterdam не взел предвид факта, че i) MG е знаел, че доставката на питейна вода не е безплатна, (ii) въпреки това MG системно потребявал питейна вода почти четири години, (iii) MG продължил да ползва вода, след като получил приветственото писмо на Waternet и последващите фактури и покани за доброволно изпълнение, и (iv) след като получил съдебно разрешение за прекратяване на връзката на жилището с мрежата за снабдяване с питейна вода, MG съобщил, че все пак искал договор с Waternet.

Кратко изложение на мотивите за преюдициалното запитване

Въпрос 1

- 13 Запитващата юрисдикция посочва, че трябва да провери дали търговската практика на Waternet е нелоялна поради наличието на непоръчана доставка на питейна вода.
- 14 Подобна доставка била забранена по силата на член 7: 7, параграф 2 (стар) от BW, приложим при разглеждане на претенцията на Waternet за периода от 1 януари 2014 г. до 12 юни 2014 г., и на член 7: 7, параграф 2 (нов) от BW,

приложим при разглеждането на претенцията на Waternet за периода след 13 юни 2014 г. Освен това непоръчаните доставки били забранени по силата на член 5, параграф 5 от Директива 2005/29 и на точка 29 от приложение I към нея, на член 9 от Директива 97/7 и на член 27 от Директива 2011/83.

15 Разглежданата доставка на питейна вода има следните характеристики:

По закон Waternet има изключителна компетентност и задължение за доставката на питейна вода чрез тръби в определената му водоснабдителна зона;

Waternet е длъжно да направи оферта на поискалите това лица за присъединяване към мрежата на общественото снабдяване с питейна вода и за доставката на питейна вода;

Waternet е запазило вече съществуващата връзка в жилището на MG с мрежата на общественото снабдяване с питейна вода. Така в това жилище продължава да има налягане по тръбите и MG може да черпи питейна вода, стига да иска това, дори и след като е съобщил, че не желае да сключи договор за доставката на питейна вода, и

Waternet е фактурирало използваната от MG питейна вода по тарифи, които са регулирани със закон.

16 Запитващата юрисдикция отбелязва, че според предварителната му преценка отговорът на въпроса дали е налице непоръчана доставка на питейна вода трябва да бъде отрицателен. Всъщност търговската практика на Waternet не засягала пряко икономическите интереси на средния потребител и не ограничавала свободата му на действие във връзка с ползването на питейна вода. Още по-малко се засягали непряко икономическите интереси на действащите законосъобразно конкуренти на Waternet, доколкото във връзка с доставката на питейна вода в Нидерландия нямало свободно действие на пазарните сили, нито конкуренция. Ето защо разглежданата доставка не била търговска практика, която да бъде забранена по смисъла на Директива 2005/29.

17 Настоящото дело се отклонявало по съществени въпроси от случая, по който е постановено решение от 13 септември 2018 г., Wind Tre и Vodafone Italia (C-54/17 и C-55/17, EU:C:2018:710), свързано с тълкуването на понятието „доставка на непоръчана стока или услуга“. Така нидерландският потребител нямал никаква свобода на избор по отношение на доставчика на питейна вода, фактурирали се само разходи, когато потребителят е извършил активно и съзнателно действие, и нидерландският среден потребител бил наясно, че доставката на питейна вода е свързана с разходи. Следователно тази практика на Съда не била релевантна по настоящото дело.

Въпрос 2:

- 18 Запитващата юрисдикция иска също да се установи дали посочените по-горе разпоредби от директиви допускат сключването на договор между Waternet и MG.
- 19 MG знаел, че доставката на питейна вода е свързана с разходи; въпреки това той системно потребявал питейна вода почти четири години, продължил да ползва питейна вода, след като получил приветственото писмо на Waternet и последващите фактури и покани за доброволно изпълнение и, след като получил съдебно разрешение за прекратяване на връзката на жилището с мрежата за снабдяване с питейна вода, съобщил, че все пак искал договор с Waternet.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ